

Asia: VN/10675/2019

Lausuntopyyntö eräitä makrovakauden valvontavälineitä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä ja ehdotetusta aikataulusta

-

1. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

-

3. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

Tietosuojavaltuutetun lausunto

Valtiovarainministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta lausuntoa luonnoksesta eräitä makrovakauden valvontavälineitä koskevasta hallituksen esityksestä. Kiitän mahdollisuudesta lausua luonnoksesta.

Kyseessä olevalla hallituksen esityksellä eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettu laki ehdotetaan kumottavaksi antamalla uusi samanniminen laki. Esityksen mukaan uusi ehdotettava laki vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa lakia lukuun ottamatta tästä esityksestä seuraavia muutoksia, lisäyksiä ja täsmennyksiä. Esityksen mukaan pääasiallisena muutoksena olisi, että jatkossa lain noudattamisen valvonnasta ja lakiin sisältyvien valtuuksien käytöstä vastaisi Finanssivalvonta.

Hallituksen esityksessä kyseisen lakiehdotuksen on katsottu olevan merkityksellinen perustuslain 10 §:ssä turvattujen yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Esityksessä on arvioitu esitettävän lain 3,5,7 ja 8 §:n suhdetta perustuslaissa turvattuun yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan. Esityksen mukaan henkilötietojen käsittelyn kannalta oleelliset normit vastaavat aineelliselta sisällöltään muuttumattomina voimassa olevaa lakia. Esityksessä viitataan lisäksi hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi oikeusministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta (HE 2/2020 vp), jossa nyt kumottavaksi esitettyjen säännösten perustuslain mukaisuus on arvioitu.

Tietosuojavaikuttettu kiinnittää huomiota siihen, että kun säädetään erityislainsäädäntöä, joka sisältää henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä, on otettava huomioon Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus (EU 2016/679; tietosuoja-asetus), mikä on merkityksellistä myös säännösten perustuslain mukaisuutta koskevan arvion kannalta.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että yleisen tietosuoja-asetuksen sisältämä yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvatun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Valiokunnan käsityksen mukaan yleisen tietosuoja-asetuksen sääntely vastaa asianmukaisesti tulkittuna ja sovellettuna myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaan määräytyvää henkilötietojen suojan tasoa. Perustuslakivaliokunnan mielestä henkilötietojen suoja tulee turvata ensisijaisesti yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Valiokunnan mielestä lähtökohtaisesti riittävää on, että henkilötietojen suoja ja käsittelyä koskeva sääntely on yhteensopivaa yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa.

Lausuttavana olevassa luonnoksessa ei kuitenkaan ole arvioitu ehdotuksen sisältämän henkilötietojen käsittelyn suhdetta tietosuoja-asetukseen, erityisesti asetukseen sisältämään kansalliseen liikkumavaraan. Esitystä olisi syytä tältä osin täydentää. Tietosuojavaikuttettu kiinnittää huomiota siihen, että edellä viitatussa hallituksen esityksessä 2/2020 vp on arvioitu nyt kumottavaksi esitettyjen säännösten suhde tietosuoja-asetukseen. Mikäli esitettävät henkilötietojen käsittelyn kannalta oleelliset normit vastaavat aineelliselta sisällöltään muuttumattomina voimassa olevaa lakia, voisi tietosuoja-asetukseen liittyvän arvioinnin osalta esityksessä viitata esimerkiksi edellä mainittuun hallituksen esitykseen 2/2020 vp.

5. Laki rahapesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

-

6. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

-

Kantonen Silja
Tietosuojavaltuutetun toimisto